

kegyetlen hallgatásotok és tétlenül ölbe tett kezetek miatt, mert nektek módokban állna nem megengedni – és megakadályozni – ezeket az eseményeket.⁴¹

Weissmandel rabbi a mentési munka élvonalába állt azóta, hogy 1942 márciusában a szlovák zsidók deportálása megkezdődött. Ez év júniusában kapcsolatba lépett Dieter Wislicenyvel, Eichmann munkatársával, aki a szlovákiai deportálásokért felelt, és busás pénzt ígért neki a zsidóellenes akciók megszüntetése fejében. A deportálásokat nem sokkal később, már korábban tárgyalt okokból, leállították, Weissmandel rabbi és pozsonyi kollégái ekkor arra a meggyőződésre jutottak, hogy Wisliceny „kulcsszerepet” játszik. Az utóbbi, miután „megalapozta szavahihetőségét”, a továbbiakban igyekezett kihasználni az alkudozásokban rejlő lehetőségeket. 1942 októberére az alkudozást kiterjesztették, és az ún. Európa-terv keretében (lásd a 29. fejezetet) immár az Európából Lengyelországba történő deportálások felfüggesztéséről tárgyaltak; a magában Lengyelországban folyó megsemmisítő műveletek „nem estek Wisliceny hatáskörébe”, ezért ezek nem is képezték megbeszélések tárgyát. A tervekről folytatott tárgyalások új lendületet vettek 1943. május 7-e után, amikor a pozsonyi Mentőbizottság képviselőtét Gisi Fleischmann vette át.

Egy titkos kódrendszert használva, melyet egyébként a segélyezési és mentési munkában részt vevő összes zsidó szervezet használt a háború alatt,⁴² Fleischmann rendszeresen tájékoztatta a Jewish Agencyt, a Halucot és a svájci és törökországi Joint-irodákat a tervről.⁴³ Jelentései részletes és hitelesített információkat tartalmaztak a lengyel és a szlovák zsidók elpusztításáról.

1943. március 24-én például kijelentette, hogy a Lengyelországba küldött összes futártól kapott hír negatív, mert a Főkörmányszóság egész területe *judenrein* lett. Megjelölte azt a három fő központot, ahol még éltek zsidók: Auschwitz, Birkenau és Lublin, hangsúlyozva, hogy a még életben lévők alapjában véve egészséges, munkaképes férfiak és nők.⁴⁴ 1943. május 9-én újabb jelentést küldött a lengyelországi tömeggyilkosságokról. Tájékoztatta a szabad világ zsidó vezetőit, hogy nemcsak a családokat pusztítják el teljesen, hanem a táborokban munkavégzésre kiválogattakat is legyilkolják. A táborok lakói fogolyként élnek, szögezte le. „Amíg az egyén képes dolgozni, igazolja az élethez való jogát. De ha legyengül vagy munkája elvégzésében betegség akadályozza, egyszerűen megszűnik létezni.”⁴⁵

Néhány nappal Wislicenyvel való 1943. május 10-i találkozója után Fleischmann fontos jelentést készített, melyre azt írta: „Szigorúan titkos; elolvasása után azonnal megsemmisítendő.” A jelentés, melynek egy pél-